

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torških, četrtkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1,40
za tri mesece 2,80 4,—
za pol leta 5,— 8,—
za vsa leta 10,— 16,—
Na naročbe brez priložene naročnine se
ne jemlje ozir.

Posamično številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč.,
izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Oglasni se račun po tarifi v petiti; za
naslove z dohodnimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtice in javno objavljena, do-
mneči oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Casanova št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker ne frankovano se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spro-
stoma **upravitelstvu** ulica Molina pic-
colo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije
se preste poštnino.

V edinstvi je moč.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Prošnja - Spomenica Njeg. Veličanstvu.

Našim čitateljem je gotovo še v spo-
minu, da je v mesecu aprilu t. l., posebno
odposlanstvo, obstoječe od narodnih zastop-
nikov v državnem in deželnem zboru in pred-
sednikov okrajnih gospodarskih zdru-
g istrskih, izročilo Njeg. Veličanstvu, ce-
sarju in kralju Franu Josipu I. posebno
„Prošnjo-spomenico“, koja objav-
ljamo danes niže doli z željo, da bi se iz
seznanili tudi sedanji vladni krogi na Du-
naju ter naši čestiti čitatelji, koje bo de iz-
vestno zanimala ta „Prošnja-spome-
nica“. Ista se glasi:

Vaše Veličanstvo!
Presvetli gospodar!

Oni del naroda hrvatskega ali sloven-
skega, ki je zastopan v gospodarskih zdru-
gah ter v državnem in deželnem zboru po
prepokorno podpisanih svojih sinovih, predlaga
pred prestolje Vašega Veličanstva prepo-
nižno prošnjo:

Da bi Vaše Veličanstvo premilostno
blagovolilo naložiti kompetentnim oblastim,
da bi si prizadevale iste, da se od tolikih
nadih, ki tišče ta narod, odpravi vsaj
jedna, in to je: gospodarsko propa-
danje k mečkemu stanu Istre.

Vladi Vašega Veličanstva je dobro po-
znano, kako je nedavno, ob obnovljenju tr-
govinske pogodbe s kraljestvom italijanskim,
to poslednje hitro uporabilo klavzulo o zni-
žanju uvozne carine na vino, vsled koje upo-
rabe so italijanska vina vsprav poplavila
državo Vašega Veličanstva.

Prepokorno podpisanim ni naloga ta,
da bi preiskovali, da-li je bilo pravično in
za narode te širne monarhije koristno: da
se je dala sosednji državi ona ugodnost za
ves obseg sedanjega kraljestva italijanskega,
dočim je prvotno veljala samo za nekatere
pokrajine, ležeče v sedaj konečno zjedinjenem
kraljestvu italijanskem.

Radi tega tudi ne gojimo nikake mržnje
do onega naroda, mi, ki smo, kot sinovi
svete katoliške cerkve, vzgojeni v veri, da
so vsi narodi otroci jednega očeta.

Ali nekoja dejstva, pogubna za istrske
poljedelce, ki so se pokazala po uvedanju
omenjene klavzule, bodisi kot neposredne
ali posredne posledice novih odnošajev, mi

ne smemo zamolčati pred bdečo skrbjo Va-
šega očetovskega srca.

Med temi dejstvi kažejo se nam najpogub-
neje sledeča:

Prvo: da po znižanju uvozne carine na
italijanska vina ista prihajajo v našo državo
v strašni množini, dočim naša vina, dasi je
za ista znižana carina v Italiji, odhajajo v
kraljestvo le v razmerno jako mali meri.

In tako se je, žal, pokazalo neresničnim
tudi menenje trgovske zbornice istrske in
gospodarskega sveta istrskega, koja sta pri-
čakovala za gotovo, da se po uporabi klav-
zule o carini na vino otvori našemu vinu
velika prodaja v kraljestvu italijanskem, zlasti
v Benetkah.

Preponižni zastopniki niso verjeli temu
že iz početka, ker so vedeli, da sosednje
kraljestvo ima danes železnice in cenejih
potov po morju ter tudi volje za pospeše-
vanje trgovine se svojim vinom, a znano je
bilo tudi to, da so dobri poznavalci svoje
domovine v Italiji bili prepričani, da hočejo
oni sicer kupovati po nekoliko tisoč stekle-
nic dražjega vina ogrskega, a da bodo oni
zato prodajali v to državo na stotine hekto-
litrov svojega vina.

Zato pa nas je dirnolno uprav bolešno,
ko je gospod minister za trgovino v seji po-
slanske zbornice dne 19. velikega travna
1894. izjavil, baje nam v tolažbo, da se je
od oktobra 1892. do avgusta 1893. uvozilo
v te države samo 826 tisoč metričnih stotov
italijanskega vina, a da je naš izvoz v Italijo
v istej dobi poskočil od 5700 hektolitrov na
7541! To je res žalostna tolažba, ko nam
kažejo številke, da, ko je izšlo iz Avstrije
sedem litrov vina, ga je prišlo iz Italije v
Avstrijo osem sto litrov. Razlika je očevidno
preogromna!

Drugo žalostno dejstvo, izvirajoče iz teh
odnošajev, da se v Avstriji pod imenom
italijanskih vin in po olajšani carini morejo,
žal, uvažati vsakovrstna vina, izrasla kjers-
bodi, da so le pokrita s potrdilom, da so
italijanska.

Omenjeni gospod minister sam je pri-
znal v rečni seji poslanske zbornice, da se
taka „potrdila izvornosti“ izdajajo „in bianco“,
pri čemer ostaja prodajalcu na voljo, da
označi svoje vino kakor hoče.

Tretja posledica tej poplavi italijanskih
vin je ta, da ona vina iz Dalmacije, ki so
primernejša za križanje, morajo priti na trg

tako ali tako, in tako ovirajo v obsegu te
monarhije prodajo čistega istrskega vina,
koje bi se sijajno izplačevalo, ko bi Dalma-
cija svojo veliko množino za križanje spo-
sobnih vin mogla prodajati v one daljnje
kraje, v kojih jo pobija konkurencija ita-
ljanskega pridelka.

Posledica vsemu temu je: neverjetno
nizka cena istrskemu vinu — ravno ob času,
ko nam je že zasijal žarek nade, da se bli-
žamo gospodarskemu preporodu naše Istre,
nesrečne v mnogih pogledih.

Kot krona vsemu zlu prihaja še brez-
božno pačenje, fabrikacija vsake vrste, ki
je v tem letu posebno privedla do tega, da
je moral mnogi in mnogi vinogradar Istre
držati v kleti do nove trgatve svoje pravo
naravno vino, ker ga ni mogel prodati niti
po 10 nč. hektoliter, med tem ko je natančno
preračunjeno, da nikako racionalneje gojenje
vinogradov v tej pokrajini ne poplača niti
stroškov, ako posestnik ne more prodati svo-
jega vina vsaj po 12 gld. hektoliter, in ko
je znano, da so se v prejšnjih letih taka vina
prodajala navadno po 16 do 18 gld., tu pa
tam celo po 27 gld. hektoliter.

Nedavno, na žalost prekasno, zaprli so
v Trstu ogromno izdelovalnico umetnega vina.
Takemu podjetju bi reš ne smelo biti mesta
nikdar v vinogradnih krajih.

Težko bi se dala opravičiti ona opazka,
koje je mnogokrat čuti proti pritožbam, da
namreč v letih obilnega pridelka ne smemo
pričakovati ugodnih cen. To je za nas res
žalostno, da v letih z nekoliko bilnejim pri-
delkom ne moremo brez zgube prodati po
priliki pol milijona hektolitrov dosti dobrega
vina, in to v državi, ki ga od same Italije
prejema skoraj dvakrat toliko, in ako mo-
ramo čakati, da nam šele toča pobije razne
kraje Istre (in to se dogaja, žal, pogosto),
da moremo po drugih krajih z nekoliko do-
bička prodati, kar nam je ostavila Previd-
nost božja.

In tako prihaja, da ta ubogi narod po-
kriva nesrečo jeden drugemu in da, potr-
težnimi nadlogami, se nikakor ne more po-
vzdigniti kulturno.

Ta narod je priučen trudu in ima dobro
voljo, samo načina nima, kako? in pomoči,
da bi se povzdignil.

A take pomoči in sredstva, poleg drugih,
koja bode znala najti vlada Vašega Veli-
čanstva na temelju mnogoletnih izkušenj v

Izgledala je — kakor Luiza. Toda, ker je sedela
precej daleč od nas, nisem mogel razločiti za
gotovo, je-li ona ali ne. Sploh mi je bilo težko
misliti, da bi ona bila med takimi osebami.

Toda stopil sem bližje in — nisem se motil.
Bila — je — Luiza.

„Luiza!“ zaklikol sem.

Ona me je pogledala medlim očesom, za-
rudela v obličju, toda kmalo se je pomirila in
mirno kadila naprej.

„Vi tukaj? Jeli to mogoče?“ vprašal sem
jo hripavim glasom, stopivši bližje.

„Kakor vidite“, odgovorila je, ne da bi tre-
nola očesom, a videlo si ji je, da je skušala
ostati mirna ter ne pokazati, kako je vrelo v nji.

„Toda, za Boga, kako ste prišla vi sem?“
Da bi mi kdo drugi povedal to, pital bi ga la-
njivcem.

Mignola mi je v stransko sobico, kjer sva
bila sama. Tu pa je padla skoraj onemogla
na stol.

„Vi se čudite“, dejala mi je tihim glasom.
„viditi me na takem kraju v taki družbi . . .
Temu ste — kriv vi . . .“

„Jaz! . . . Za Boga, Luiza, kako govorite?“
Toda kakor da bi se ne zmenila za moje besede,
nadaljevala jo, gledaje me grozno, široko odpr-
timi očmi:

„Ko sem zahajala k moji prijateljici, kjer
ste stanovali vi, zaljubila sem se jaz vbogo, mlado

upravi, bila bi po menenju prepokorno pod-
pisanih sledeča:

Da se zopet uvede v krepst in primerno
porabi naredba z dne 10. avgusta 1892, št.
125, glede izvrševanja kontrole italijanskih
vin, in posebno: da se bode kontrolirala
vsebina vsacega soda, da se ne bodo pripo-
znavala „potrdila o izvoru“ in bianco, če so
tudi bile izdane od kompetentnih oblasti
italijanskih; da se slednjič od stranih avstro-
ogerskih organov strogo zaprečijo potajevanja
in zlorabljenja pri uvažanju italijanskih vin,
vsled katerih zlorab se ne le čisto uvažajo
tudi žganje pod imenom vina, ampak se uva-
žajo tudi druga vina, posebno grška pod
imenom italijanskega.

Da se olehča ustanovljenje podjetij za
poboljšanje in izvažanje istrskih vin, zlasti
da se bodo taka podjetja osvobodila obrtnega
davka, dohodarine in drugih pristojbin, dokler
trajajo trgovinska pogodba z Italijo, da bi se
istrsko vino vsaj deloma naročalo za vojsko
in vojno mornarico, za dotične bolnice in za
državne železnice, in da se obvežejo v to
tudi ona prevozna podjetja, ki dobivajo sub-
vencijo od države.

Da se potom zakona odpravi pristojbina
za kuhanje žganja; in ako bi to ne bilo
mogoče, potem naj se istrskim proizvo-
diteljem opusti ta davek in naj se dovoli
strankam vse olajšave pri izvažanju obstoje-
čih predpisov zakona.

Da se čim prej zadovolji željam za do-
zidanje potrebnih železničnih prog v pokra-
jini, posebno pa one proge, koja bi vezala
Hrpelje s Šapjani ali Jurdani.

Da se določijo letne podpore v prilog
vinogradarstvu, ter da se ustanove nagrade
proizvoditeljem za napravo najboljših vrsti
vina in za izvoz istega v inozemstvo.

Da bode dovoljeno pridelovanje tobaka po
predelih Istre, okuženih po trtni uši, zlasti
na kvarnerskih otokih, kjer je lože zapreče-
vati potajevanje.

Da se v raznih okrajih pokrajine usta-
nove praktične poljedelske učilnice z hrvat-
skim oziroma slovenskim učnim jezikom, a
istotako obrtne šole, obzirom na poklice, za
koje se najbolj zanima prebivalstvo v dotičnih
krajih.

Da država razbremeni hipotekarne dol-
gove in da uredi odplačevanje takih tirjatev
na annuitete z obrestmi po niže od pet od
sto, ali da vsaj ustanovi državno hipotekarno

dekla — v vas in ljubila sem vas na tihem, kar
je bilo moč mojemu mlademu, deviškemu srcu.
Toda vi niste videli to, ali niste hoteli opaziti
mojo gorko ljubezen, da, odšli ste, ne da bi mi
bili rekli besede. Kakó sem bila jaz žalostna
in obupana! Nisem vedela kaj pričeti.

Nesreča je hotela, da mi je prišel nek mlad
gizdalin na pot. Pohajal je za menoj, ko me je
zagledal na cesti, šetal pod mojim oknom, pisaril
mi ljubimska pisma in pošiljal mi darila. Moje
neizkušeno srce, ki je bilo polno ljubezni, potre-
bovalo je tudi ljubezni in dalo se je oslepiti.
Snidla sva se na njegove opetovane prošnje, en-
krat, potem seveda drugič, prilizoval se mi je,
preslepil me sladkimi besedami in slednjič — me
spravil ob — čast in poštenje. Sedaj sem spre-
videla še le, kaj sem storila. Obup in kes zm-
šala sta mi skoraj pamet; hotela sem se umoriti,
toda nisem imela dovolj poguma v to; poštenje
moje oskrnjeval je madež, pot nazaj mi je bila
zaprta; greh, enkrat storjen, ponoviti se dá z
lažjo vestjo; tako je prišlo, da ste me slednjič
našli tukaj.“

Ko je končala, prižgala si je zopet zavitko,
ki ji je ugasnila med pripovedovanjem, ter zase
tiho pela:

Kar je bilo,
Ne pride več;
Razkadilo
Se je v neč.

PODLISTEK.

Zgrešeno življenje.

(Slika iz življenja)

„Pazi! . . . Skoro da nisi prišel pod voz!“
Toliko da ga res ni sunil konj s prednjo nogo
ter ga vrgel na tla, kjer bi ga kolo neusmiljeno
razmesarilo. Šel je Miran preko ceste ter zrl v
neke novine, ves utopljen v čitanje. Še v pravem
času prijel je prijatelja Hinko, ki je ravno hodil
po drugi strani ceste in videl Mirana v nevar-
nosti.

„Kaj-li je tako važnega v listu, da niti ne
vidiš, kaj ti preti?“ vprašal je Hinko svo-
jega prijatelja, ko sta hodila jeden pri drugem
po potu. „Zopet kaj o prevatu v Kubi ali o
kužni mrzlici v Ameriki?“

„Ne! Čitaj!“

Hinko je pogledal omenjene vrste: „Včeraj
izlekli so ribiči iz Donave truplo neke mlade
ženke. Poizvedeli smo, da je to gospa Luiza
Ebertova, poročena z baronom Ebertom. Vzrok
samomoru je najbrže iskati v družinskih za-
pletkah.“

„Kaj je to tako važno! To je vendar nekaj
navadnega, vsakdanjega!“ opazil je Hinko.

„Gotovo! toda zame ne! to osebo sem po-
znal, sem — ljubil. . .“

„Jeli to šala ili resnica?“

„Gola resnica . . .“

Prijatelja krenola sta v bližnjo kavarno ter
sedla za mizo.

„Ko sem se učil prvo leto na dunajskem
vseučilišču pravice, stanoval sem pri neki udovi.
Ona je imela mlado hčer. K nji je zahajala več-
krat druga deklica, Luiza po imenu. Bila je jako
lepa in duhovita, posebno lepe rumenkaste lase
vile so se jej v majhne kodre ter obkroževale
njeno nežno obličje. Zamaknjeno sem jo poslušal
večkrat, ko je popevala ob spremljevanju na
glasoviru, po prijateljici.

S kratkimi besedami: zaljubil sem se v
Luizo. Toda o tem ji nisem nikoli omenil ničesar.

K malo potem moral sem se ločiti od tega
ljubega kraja; šel sem za spremljevalca na pu-
tovanje nekemu mlademu grofu. Prišlo mi je to
nenadoma, tako, da mi ni bilo moč, posloviti se
pri Luizi. Bal sem se tudi tega slovesa. . .

Ko sem drugo leto napravil državno sku-
šnjo, praznovali smo le-ta dogodek po navadi
po krčmah in gostilnah in slednjič krenili pozno
v noč v neko ponočno kavarno, kjer je bilo zbi-
rališče vsakojakih ponočnjakov moškega in žen-
skega spola. Bili smo vsi dobre volje. Ženske
zabavale so navzoče, — saj je to njihovo delo,
s tem si služijo svoj kruh.

Ogledaje se, zagledal sem neko žensko osebo,
ki je sedela pri jedni mizi ter zamišljeno kadila
zavitko. Čutil sem, da mi je kri šinila v glavo.

banko za Istro s povoljnijimi pogoji, nego so oni deželne kreditne zavode za zasebne upnike; a v najslabšem slučaju, da se vlada Vašega Veličanstva pobriga za način, po kojem bi se znižale obresti in prispevki za upravne stroške, ki se plačujejo hipotekarnemu zavodu istrskemu, in da se v obče otežajo pogoji, pod kojimi bodo mogoče dobivati posojila od istega.

Da pojde vlada Vašega Veličanstva na roko, da se po Istri ustanove krajne posojilne zadruge za osebni kredit in z istimi spojene hranilnice potom društev, poznanih pod imenom Reiffeisen.

Da vlada Vašega Veličanstva sama izvede in da poskrbi, da deželni odbor vzame v obzir želje, izražene v pogledu cest in pitne vode, urejanja potokov in drugih vod, za narod koristnejše urejanje gozdnih odnošajev, popraviljenja obstoječih pristanišč in naprave novih.

Da se v zmislu jednoglasne resolucije deželnega zbora po odpisu še obstoječih tirjatev konečno reši vprašanje zemljiško-odveznega zaklada ali ezonera, radi kojega se je v toliko letih potočilo toliko solza.

Da se zasnujejo na državne stroške in pod nadzorstvom skladišča avstro-ogerskih vin v inozemstvu, n. pr. na Nemškem, Švicarskem, v Rusiji in Bolgarski, a za istrska in dalmatinska vina da se slična skladišča prirede na Dunaju, v Pragi, Budimpešti, Zagrebu, Sarajevu in po drugih velikih mestih, kjer je nade, da bi bilo to koristno.

Da vlada Vašega Veličanstva izda stroge naredbe proti pčenju vina in mešanju istega škodljivimi tvarinami, in da se strogo nadziralo, da se pod imenom istrskih vin ne bodo prodajala inozemska.

Da vlada Vašega Veličanstva določi primerno število letnih stipendijev za priučenje v vinogradarstvu in vinarstvu.

Da vlada Vašega Veličanstva pri imenovanju v deželni kulturni svet jemala v ozir samo take osebe, ki so sposobne in voljne pospeševati delovanje vseh gospodarskih zadrug brez razlike glede na kraj, v kojem so ustanovljene in glede na jezik, kojega se poslužujejo, in da tako pospeševanje posebno priporoči svojim podrejenim organom.

Vaše Veličanstvo! Prepokorno podpisani so trdno uverjeni, da se Istria v malo letih uprav razvete, ako Vaše Veličanstvo blagovolji odrediti, da se uporabijo ravnokar omenjeni nasveti in da se korak za korakom uvedejo poboljški.

Denar, ki bi ga država potrošila v ta namen, izplačal bi se običnimi in rednejimi dohodki na davkih, in ako bi se tudi ne povrnilo kaj malega, smatrati bi bilo to kot pravično odškodnino jedni najsiromašnijih pokrajin za izgube, koje trpi v interesu skupnosti po uporabljevanju uvedno omenjene klavzule o carini na vino, potem, ko je vlada Vašega Veličanstva ponovno izjavila, da so viši državni interesi zahtevali sklenjenje dotičnih trgovinskih pogodb.

Mene jo vest pekla. Dolžila je mene, da sem kriv na njeni nesreči. Ta beseda mi ni dala miru. Pot mi je lila po obrazu. Ni mi bilo moč dalje ostati v soparni sobi. Vzel sem klobuk ter drl ven na ulico. Slišal sem, da me je klicala nazaj in me hotela zadržati. Toda nisem je ubogal; tekem proč, daleč od tod, dokler nisem padel skoro onemogel na klop v mestnem vrtu.

Molče sta sedela prijatelja, vsak utopljen v svoje misli. Miran strmel je v tla ter si grizel ustnice in njegov obraz skrčil se je kakor v krču.

„Ali si potem kaj slišal o nji?“ vprašal ga je Hinko.

„Da!“ odgovoril je Miran, „baron Erbert, jako grd človek, zaljubljen se je v njo, popotoval več mesecev z njo po Evropi, ter jo dovedel nazaj kot svojo soprogo.“

Natakar je prinesel večerne novine. Hinko prijel je za časnik ter počel prebirati. Slednjič pokazal je prijatelju vrste: „Gospa Luiza Ebertova, o koje samoumuru smo povedali v jutranji izdaji, pustila je listek v svoje spalnice z besedami: „Ljubila sem enkrat čistim srcem in spomin na oni čas in na svoje poslednje razkošno življenje ter zavest, da ne morem in ne smem biti več srečna, mi ne daje več miru ter me žene v obup.“

Dva trikrat prebral je Miran te vrstice in mrmral tiho: „Temu sem jaz kriv“

Bogorod.

Ne moremo se po tem preponiznem, ali po dolžnosti naši tudi iskrenem razloženju naših potreb oddaljiti od prestola Vašega Veličanstva, da ne bi tudi ob tej priliki izvršili sveto nam dolžnost, jedno najlepših tradicij, ki so nam jo ostavili naši očetje, a to je izraz neporušne zvestobe in učenosti naroda, kojega zastopamo, nasproti prestolu Vašega Veličanstva in vladarski hiši Vaši.

Bog poživi in ohrani Vaše Veličanstvo! Dano na našem shodu v Zorinem domu.

V Opatiji, dne 7. novembra 1894.

(L. S.) Dr. Matko Laginja l. r. (L. S.) poslanec.

Vjekoslav Spinčić l. r. poslanec.

Ivan Savić l. r. predsednik.

Matko Mandić l. r. poslanec.

Dr. M. Trivajčić l. r. poslanec.

Fran Flego l. r. poslanec.

Anton Rogić l. r. poslanec.

Slavoj Jenko l. r. poslanec.

Viktor Tomić l. r. poslanec.

Antun Jelusić l. r. poslanec.

Dr. D. Vitezić l. r. poslanec.

Dr. Fr. Volarić l. r. poslanec.

Dr. A. Stanger l. r. poslanec.

Poslanec dr. Herold je nadaljeval svoj govor:

Avstrijski državnik, ki bi imel ambicijo, da se mu v zgodovini ohrani ime pravega državnika, in ki bi imel ambicijo, da se mu posreči vzdržavati v redu državno bistvo, ne bo mogel drugače doseči tega, nego z rešitvijo in po rešitvi češkega vprašanja, in vsi sistemi ki se izogibljajo temu vprašanju bodisi namenoma, bodisi iz slabotnosti, bodisi radi hipnih težav, niso drugega nego jedno dnevene muhe, trajoče več ali manj, nekoliko mesecev, ki pa ne morejo in ne bodo trajno uplivali na razvoj odnošajev v državi, in ker se cilji sedanje vlade toli razlikujejo od ciljev, ki smo jih postavili mi, potem pa tudi naše stališče in stališče naše stranke ne more biti drugače, nego opozicijsko. Mi se razlikujemo morda od drugih strank po odkritosrčnosti, mi povemo odkrito, a vlada ve vsaj, pri čem da je z nami.

Na njej bode, da dokaže resničnimi dejanji, da je nje program resen in odkritosrčen vsaj v oni smeri, kjer hoče priti nasproti narodu češkemu. Tega ne stori vlada nam na ljubo, to mora vlada storiti v interesu monarhije in v interesu države.

Češko vprašanje je rana, koja treba zaceliti. Češki narod je pri najtežavnejih odnošajih pokazal, da je pripravljen za mirno rešenje svojega razmerja do države; ta narod je nadahnen mirnim prizadevanjem, da slednjič izgine ta rana politike avstrijske, ali klenil je, da vztraja na tem stališču, na

Klarica iz farovža. 27

Ni bila to Klarica — marveč samo njena senca. V očeh slab odsev mladosti, na licu obledeli odsev nekdanje krasote — namesto besed vzdihljeji, namesto srcá grob živo pokopanih spominov . . .

Na vasi ozrla se je k farovžu, če li ne gleda častitljivi gospod za njo. — Ni gledal! — Napotila se je k cerkvi. Velika baklja lunine svetlobe razlivala je blede zarjo po okolici in ta mirna cerkvena kameniška izgledala je kot začarani grad v pripovedkah, in ti pokopališni križi stali so tu kakor na straži. Malo dekletce se je balo, ko je videlo, da odpira Klarica črna vrata pokopališča.

„Mama, jaz se takó bojim!“

„Ne straši se! — Nekoliko pomolim tukaj, pak pojdeve dalje.“

„Domov, kaj ne, mamica?“

„Vidiš tukaj, kjer je ta mramornati križ, spi tvoja prava mati, a tu pod tem črnim lesenim križem spava tvoj oče. Molive . . .“

Pri treh grobovih bila je rosa otrta, pri treh grobovih videti je bilo na travi stezo po odhodu Klarice iz pokopališča k reki Ogarki.

V zakrivljenih ovinkih valila se je spodaj Ogarka in nad njo plavala je megla, kakor nad potnim konjem. A takó turobno šumeli so ti valovi v globoki dolini, obža-

koje se je postavil v interesu lastne dežele in v interesu skupne monarhije in moram izjaviti čisto odkrito, da sem glede vsega razumevanja monarhije razlikujemo od programa vlade.

Ako je govor o avstrijskem patriotizmu in avstrijskem duhu, je to mogoče le tedaj, ako se postavi neprekršnim temeljnim načelom vladnega pravila spoštovanje do zakonov, spoštovanje do pridobljenih pravic in spoštovanje do vseh narodnosti, in le tedaj je možno govoriti o avstrijskem duhu, ako so javna uprava, vlada in zakonodajna nadahneni pravičnostjo do vseh narodnosti in dežel. Sama beseda pravičnost ostane le beseda, ki je pod koalicijskim ministertvom odkritosti in resničnosti ostala skrita in neresnična.

Pravičnost postane le tedaj program, ako je vsa uprava in vodstvo državnih poslov nadahnjena prepričanjem, da so vsi narodi jednako vredni in jednako važni za državo in da ima narod češki za to državo toli eminentno državno važnost, da brez zadovoljenja istega niti misliti na utrjenje in ojačenje monarhije. Ministerski predsednik naj vzame na znanje: Mi smo nezadovoljni, nam ni prilike, da bi bili zadovoljni, in ako mu je res namen, uveljaviti pravičnost, potem mora najprvo, predno je misliti na to, da bi narod češki premenil svoje stališče, odpraviti vse kameenje, ob katero se spodbikamo, in vzroke nezadovoljnosti in ogorčenja naroda češkega, in potem še le pridemo v položenje, da se lotimo žnjim nadaljnega poplajevanja dela.

Kaj nas uče dogodki v Zagrebu?

Pod tem naslovom piše „Slov. Svet“ v svoji poslednji številki:

„Vse avstrijsko novinstvo pečalo se je in se deloma še peča z zadnjimi dogodki v Zagrebu. Razpravlja se stvar z najrazličnejših stališč, govori in piše se strastno in mirno akademično, na jedni strani se pretirava, na drugi jemlje se tem demonstracijam vsak političen pomen. Ne glede na politično stran in na posledice, ki jih bodo imeli ti dogodki posebno za Zagrebske velikosolce, zdé se nam te demonstracije važne posebno za to, ker nam kažejo duševno razpoloženje in smer političnih teženj in stremljenj hrvaške akademične mladine.“

Zagrebski dogodki pričajo nam, da politična vzgoja, katero dajejo stare politične stranke na Hrvatskem mlademu naraščanju, ne vedé tega do treznega premišljevanja in mirnega razmatranja o kulturnem in gospodarskem položaju svojega naroda, o odnošajih med Hrvatsko in Ogersko ter o sredstvih, kako rešiti se madjarske hegemonije. Hrvatska mladina je v svojih govorih in činih „radikalna“, ne mara se spuščati v „filistersko“ premišljevanje, ravna joča se po stari frazi, da mladina ne sme biti pretrezna. No nam se zdi, da so časi za tak radikalizem že davno minoli, in želi bi, da mu tudi mi Jugoslovani damo za vedno slovo!

lovaje, da vse na zemlji ima vsaj trenotek počitka, le oni nikdar, nikdar! — — — A luna jim je zopet šepetala tolažbo, da to, kar na svetu počiva, to tudi gine, le oni nikdar ne zginejo . . .

Klarica došla je k Libohoviškemu mostu, pod katerim je bil tók Ogarka najrunejši. Obstala je, oprla se z roko, na kateri je držala spavajočega sinka, ob ograjo, a dekletce je stisnilo svojo glavo v njeno obleko. Nekaj časa zrla je zapuščena Klarica doli in čim dalje je gledala v ta začrneli pród, toliko bolj je hrepenela plavati z njim, daleč — če treba do brezkrajnega morja — —

„Kaj bo s teboj, moj sinček?“ — Očeta nimaš, mati je beračica. Oh ti še ne poznaš trnja béd, ti si nedolžen, in jaz ne dopustim, da bi moral poznati stene ječe, kakor imenujejo pozemeljsko življenje; nočem, da bi moral kleti kedaj nesrečnega očeta! — Ti spiš, — ko se sprebudiš, bova skupaj na boljšem svetu, kjer ni bolečin, kjer ni ločitve. Pojdi, moj sinček!“

„Kam greste mamica?“ povpraševalo je strahoma dekletce; „ne vzamete tudi mene s seboj?“

„Ne, malenčka; nisem ti dala življenja, pa ti ga ne bom tudi jemala. Pozdravim tamkaj za te tvojo mater — — Zakaj danes nihče ne gre čez ta most?“

Klarica je poslušala nekoliko.

„Sedaj prihaja nekdo, res — že se po-

Kam tako početje vede, kaže nam vsa naša minolost, kaže nam pa posebno jasno tudi bilanca zadnjih dogodkov.

Kakošne bodo posledice teh demonstracij? Mrznja med Srbi in Hrvati vzplamti sedaj; z novo, podvojeno silo. Bil se bode boj na vsej črti, na gospodarskem, kulturnem in političnem polju s podvojeno strastjo in s potencovanim sovraštvom. Kdo bo imel dobiček od tega? Madjari — isti Madjari, proti katerim so hrvatski akademiki tudi in s tolikim neuspehom demonstrovati; Hrvatska, nezavisna in samostalna Hrvatska, za katero so ti mladeniči, mi jim to odkritosrčno verjamemo, pripravljeni žrtvovati življenje, ta Hrvatska plača pa hud račun te nepremišljene demonstracije. Tega pač hrvatski akademiki niso pričakovali in še manj namerjali, in vendar bo tako, kajti Madjarstvo, ki je doli v tako bujnem cvetu, stori izvestno vse, da zadosti užaljeni „ogersko-hrvatski vzajemnosti“; ogerski državni ideji in madjarskemu šovinizmu. Osebe kazni in preganjanja, katera bodo morali posamični akademiki pretrpeti, ne bodo hrvatski domovini prav nič pomagala. Kazni pa in zatiranja, katera čakajo hrvatsko mladeniče, so morda manj občutljiva, manj bitka, nego diziluzije in ponižanja, katera so prestali takoj po demonstraciji.

Faktum da je bilo dijaštvo prisiljeno izvoliti deputacijo, ki naj bi bila šla opravičiti demonstracijo pred ogerskim ministerskim predsednikom — faktum, da je ta deputacija res potrkala na vrata barona Banffyja, z namenom to storiti, ter bila kljub temu odbita, ta faktum je bolj britek, bolj razžaljiv in ponižujoč, nego najhujše politično preganjanje. Tega vdarca, tega ponižanja hrvatsko dijaštvo pač ne bo moglo nikdar pozabiti!

Da potolaži madjarsko jezo, kasiral je hrvatski ban vseučiliško zastavo, kot „onečašeno“ po onih demonstracijah, razpustil vsa dijaška društva ter naložil policiji in sodišču, da naj kar najstrože postopata proti izgreznikom. Hrvatski dijadi se sicer niso zbal banove jeze ter so se sami dobrovoljno prijavili oblastvom, kar nam priča o plemenitem ponosu hrvatske mladine ter o nje pripravljenosti, žrtvovati za domovino — tudi svojo osebno svobodo, svojo prihodnost, če treba! In baš v tem tiči tragični greh hrvatskih akademikov, da niso znali dati svojim žrtvam prave oblike, da niso še premišljali in inorda še ne premišljajo, kakih žrtv zahteva dandanašnja domovina od nas.

Zgodovina nas uči, da moramo re le politiki posvetiti vse svoje sile, temveč tudi tihemu, a vstrajnemu, drobnemu narodnemu delu, kate-rega se mora vsak lotiti. Vsak mora biti na svojem mestu, vsak mora delati v svoji stroki in v svojem kraju. No mora se pa tudi za svoje delo vsakdor temeljito pripraviti, kajti ako hočemo tekmovali z večimi in mogočnejšimi nasprotniki, moramo biti po razumu in morali veči od njih! Polovičarjem in površnim entuzijastom ne sme biti mesta med nami. Naše navdušenje za narod in domovino imej svoj izvor v razumu in opiraj se na znanje, nado v boljšo bodočnost pa zajemajmo iz zaupanja v svojo moralno silo in vrednost. Samo tedaj, ko bomo moralno boljši

mika k mostu; ko sem pride — vidiš tega moža z vojaško kapico? — ko sem pride reč mu. hčerka, naj te popelje v Kamenico v farovž, in ko bi te vprašal, kedó je bil, ki je planil v valove Ogarka. reci mu, da Klarica, nelastna tvoja mati. — Pojdi sem, sirota — poljub — —

Koraki tuja so ravno zadoneli po lesenem Libohoviškem mostu, ko se je vspela Klarica na nizko ograjo in se svojim slučajem zgnila v Ogarkinih valovih.

Kameniškega gospodá župnika zbudili so že v pozni noči iz sna.

„Kaj se godi?“

„Zbudim naj vas, častitljivi gospod.“

„Ciril!“

„Privajam vam to-le deklico — ali jo poznate?“

„Otroče Zemeckega — —“

„Našel sem jo na Libohoviškem mostu.“

„Je morda zabludilo tjekaj?“

„Ne, šla je s Klarico.“

„A kje je Klarica?“

„Pred mojim očmi, držé nekaj v naročji, skočila je v Ogarko — —“

Ste-li videli v poslednjem času župnika iz Komenice. Vidite, kakó se je spremenil od té dóbe, ko so Klarico vlovili pod Radoveškim brodom!

Revež! v jednom letu so mu lasje popolnoma osiveli.

(Iz češkega prevél — Kl —)

nego naši nasprotniki, materialno utrjeni, te bomo imeli zaveden in jedolit narod za seboj, ki si bo v svesti, kaj hoče in kam hoče, samo tedaj bomo mogli tirati v resnici radikalno politiko, in ta čas ne bo lahko sile na svetu, ki bi mogla zaprečiti nam dosego postavljene si svrhe. Da pa pridemo kedaj do tega, mora začeti to reformo vsak najprej sam na sebi, v prvi vrsti pa se ve da akademična mladina, ki stopa na čelu naroda. Te žrtve so teže in močnejše, nego žrtev osebnega junaštva; no nova doba zahteva novih žrtev, in kdor hoče svoji demovini koristiti v resnici — mora jej tudi te prineesti!

Z 3+2.

Dasi gosp. člankar morda nekoliko prečno vidi, kolikor se dostaja posledic demonstracijam v Zagrebu in je tudi nekoliko preoster sodnik demonstracijam samim, vendar mu treba priznati, da nam je podal skoro samega zlatega zrnja, zlatih naukov, in svetovali bi iskreno ne le hrvatski, ampak tudi slovenski mladini, a poleg mladine tudi dozorelemu razumnstvu, da trezno premišlja o teh naukih. Ti opomini bodo morda nekako neprijetno zveneli marsikomu, ali spoprijazniti morajo vsakogar z nazori člankarja v „Slov. svetu“: trezna razsodnost, mirna in stvarna dikcija in ono možko-postavno rodoljubje, ki veje iz tega članka, ona idejalna ljubezen do svojega rodu, ki hoče res koristiti.

Le v jednom, v kolikor smo poučeni mi, je storil spoštovani dopisnik „Slov. sveta“ krivico hrvatski mladini; tam namreč, kjer pravi, da je deputacija mladine trkala na vrata ministerskega predsednika ogerskega grofa Banffyja, da bi o pravičila demenstracijo. To ni res, v kolikor se nam poroča; naprošeni smo tudi, da konstatujemo to. Dunajski in budimpeštanski listi so res pisali o takih korakih hrvatske mladine, ali stvar je bila zlobno zasukan. Deputacija je hotela le k banu hrvatskemu, da mu stvar pojasni a ni malo ni mislila na to, da bi se opravičevala pred ministerskim predsednikom ogerskim. Do takega čina, ki bi bil, kakor prav opazja „Slov. svet“, hujše nego najhujše zlo, političsko proganjanje, se ni mogla pozabiti akademska mladina hrvatska.

V tem zmislu smo obveščeni mi dasi, seveda, ne moremo trditi absolutno gotovostjo, da bi bila ta naša verzija prava in ona v „Slov. svetu“ krivična.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 1. novembra 1895.

Občni zbor društva „Sloga“ v Gorici se je vrtil minoli ponedeljek predpoludne. Po otvorenju zborovanja je društveni tajnik g. A. Gabršček prečital obširno poročilo o delovanju društva v tem letu, zlasti pa njega skrb za slovensko šolstvo v mestu goriskem. Poročilo opisuje podrobno vso letošnjo volilno borbo in vršivše se volilne shode. Ob zaključku se spominja poročilo še enkrat prepotrebne skrbi za vzgojo mladine, z besedami: „... čegar je mladina, tega je prihodnost! Skrbimo torej za svojo mladino, vzgojimo jo v narodnem duhu na edino pravi podlagi naše sv. vere, in dobro bo preskrbljeno tudi za — prihodnje delavce v našem društvu“.

Župnik Miklavž Kocijančič je potem v lepem daljšem govoru izrekel zahvalo odboru na njega delovanje, zlasti pa je navdušenimi besedami proslavil velikega prijatelja gorjskih Slovencev, visokorodnega g. grofa Alfreda Coroninija.

V svojem govoru je obžaloval društveni predsednik, dr. Anton Gregorič, da do sedaj še ni prišlo do združenja vseh jugoslovanskih poslancev v jeden klub. Sicer pa da so na tri skupine ločeni hrvatski in slovenski poslanci vendarle v dobrih odnosih med seboj, kjer in kolikor morejo. Kolikor imajo gorjski Slovenci zabeležiti uspehov, ni zahvaliti na tem verne udanosti do vlade, nego svobodnim rokam.

O programu nove vlade je rekel govornik, da je isti napravil nanj ugoden utis in meni govornik, da je novemu ministerstvu usojeno dolgo življenje. Govornik pa naglašja, da ne bilo dirnola izjava ministerskega predsednika o nemški kulturi in gotovo nastane odpor med nemškimi narodi, ako bi hotela vlada pod pretvezo kulture delati propagando za nemštvo. Sicer pa je načelnik kluba konservativcev (Hohenwart) zatrdil, da tiste besede nimajo sovražnega pomena nasproti nemškimi narodom. Vsakako pa treba čakati, da vidimo, kako bode vlada izvajala svoj program.

Urednik Gabršček je menil — sklicevaje se na veliko nasprotje med obema hrvatskima strankama v Dalmaciji — da je malo nade, da bi vsi poslanci iz Dalmacije hoteli sedeti v jednom klubu.

Društvo je imelo v minolem letu 223 gl. 73 nvč. dohodkov in 220 gl. 46 nvč. stroškov.

Deželni posl. B. Grča je govoril o zboljšanju kmetijskega stanu, o organizovanju stalnih kmečkih domov in o ustanovitvi kmetijskih združenj.

Po predlogu župnika Kocijančiča bilo je soglasno izvoljeno prejšnje vodstvo; le namesto odstopivšega vikarija I. Rojca bil je izvoljen namestnikom Miho Zega.

Volilno gibanje na Kranjskem. Gibanje povodom deželnozborskih volitev na Kranjskem postaja od dne do dne živahnejše. Na mnogih krajih se vrše volilni shod. Kakor javlja sinočni „Slov. Narod“ izjavila se je tudi občina Metlika za kandidaturu dr. Tavčarja. — Za kmetijske občine okraja kamniškega in brdkega kandidovala bode narodna stranka prejšnjega posl. Janka Kersnika, za kmečke občine okraja loogaškega in postojnskega pa bivšega posl. Arkota in posestnika Deklevo iz Postojne. — Konservativna stranka bode kandidovala župnika Schweigerja v kmečkih občinah Črnomeljstkih. Ista stranka je priredila minolo nedeljo shod v Št. Vidu nad Vipavo, ki se je pa razšel brezuspešno, ker so se pojavila nesoglasja. Prve volitve volilnih mož so se vršile v Planini na Notranjskem, kjer je zmagala konservativna stranka.

Državni zbor. Poslanska zbornica je vsprejela včeraj v drugem in tretjem branju zakon o živilih in potem zakon, s kojim se odpravljajo deleži za ovajanja o prestopkih dohodarstvenega zakona na škodo države. Vsprejela je tudi resolucijo posl. Mengerja, s kojo se pozivlja vlada, naj predloži zakonski načrt za zvišanje mirovin udovam in sirotam uradnikov.

O združenju slovensko-hrvatskega s konservativnim klubom. — Drž. poslanec dr. Ferjančič nas prosi, da prijavimo, da ni resnična vest, da bise bil on razgovarjal z ministerskim predsednikom in da bi se bilo pri tem govorilo o zopetnem vstopu členov hrvatsko-slovenskega kluba v konservativni klub. — Ta popravek objavlja gosp. poslanec tudi v listu „Neue Freie Presse“.

V saboru hrvatskem so bile tudi včeraj na dnevnem redu zadnje demonstracije. Interpeloval je posl. Ružič bana, zakaj ni zabranil, da so se na javnih poslopih razobešale nedovoljene zastave, na kar je ban odgovoril, da sti po zakonu dovoljeni ogerska in srbska zastava. Prepoved ni bila torej potrebna in tudi zakonita ne bi bila. Posl. Ružič je očital na to banu, da poslednji ne govori za srbsko zastavo toliko iz ljubezni do Srbov, nego veliko bolj iz sovraštva do Hrvatov. Vsled tega izreka je predlagal predsednik, da se posl. Ružič izključi iz 15 sej. O tem predlogu bodo razpravljali v prihodnji seji. — Posl. Gjurmkić je interpeloval, kaj stori vlada radi izgredev proti srbski zastavi; ban je odgovoril, da je ukazal strogo preiskavo ter da izda naredbo, po koji bode srbska zastava deležna zaščite zakona.

Ogerski minister poljedelstva grof Festetics je odstopil, baje zato, ker mu niso bili nič kaj naklonjene oblasti, Banffy in njega židoliberalni gospodarji.

Dr. Lueger bode potrjen županom dunajskim. Tako se glase današnje vesti. Cesarsko potrjenje se razglasi začetkom prihodnjega tedna. Saj se je nam zdelo od prvega začetka neverojetno, da bi Badenijeva vlada hotela zapričiti svoje delovanje toli odlojnim činom slepega pokorjenja pred madjarskimi srditeži. Ta bi bila lepa: on ki, se noče dati voditi od avstrijskega parlamenta, da bi se dal voditi od madjarskih klik in od jedne jedine stranke v parlamentu — nemške levice! S tem bi pokazal, da je, komaj izgovorjena, vrgel v jarek svoja lastna načela. In tudi to verujemo, da je bilo i Poljakom na tem ležeče, da ne bi se njih dika in ponos tako kompromitiral pred vsemi samozavednimi državljani avstrijskimi.

Občina Smihov pri Pragi je sklenila odpraviti dvojezične ulične table ter nadomestiti iste s samočeškimi.

Iz Bolgarske. Včeraj se je otvorilo sobranje s prestolnim govorom, v katerem

omenja knez, koliko dobrohotnostjo je car Nikolaj vsprejel bolgarsko deputacijo in kako prijazno je bila ista pozdravljena od vseh slojev prebivalstva. V tem tiči jamstvo, da polagoma pride do takih odnosov med Bolgarsko in Rusijo, kakršni morajo biti. — Veliko navdušenje povzročil je tudi glas, da prestopi knez Boris k pravoslavni veri; v tem zmislu da je knez že dal zagotovila vladi. Vsled te govorice je ljudstvo navdušeno pozdravljalo priuca, ko se je peljal včeraj v sobranje.

Različne vesti.

† Fran Celestin.

Včeraj je umrl v Zagrebu sloveči slovenski pisatelj, vseučilišni profesor in marljiv sotrudnik „Slov. sveta“, profesor dr. Fran Celestin. Lahka bodi zemlja slovenska možu, ki je bil vsikdar v čast in ponos narodu slovenskemu!

Zasluzeno odlikovanje. Kakor znano, točila je „Istarska vinarska zadruga“ na narodnopisni razstavi v Pragi prava istrska vina, ki so si stekla med češkimi brati odlični glas in tudi krasno odlikovanje. „Naši Slogi“ javljajo namreč iz Prage, da je bila „Istarska vinarska zadruga“ na razstavi v Pragi odlikovana diplomom z zlato medaljo, na čemer čestitamo iskreno neumornemu odboru zadruge, posebno pa nje zasnovatelju, g. dr. Matku Laginji in marljivemu ravnatelju gosp. L. Križu.

„Garba la xe!“ Med nami živi občeznani odlični kipar, umetnik v pravem pomenu besede, Hrvat g. Ivan Rendić. Ta umetnik postavil si je nevenljiv spomenik že s svojim ženjalnim umotvorom, z delom, ki stoji na trgu pred južnoželezniško postajo v spomin nerazrušnega spojenja Trsta z Avstrijo. Umevno je, da ta spomenik bode v oči marsikoj „neodrešeno dušo“, a isto tako mora bosti dotičnike ime umetnika, ki je izumil, načrtal in izvršil prekrasni spomenik: ime Slovana Rendića. Naši „Italianissimi“ se seveda maščujejo nad slovanskim umetnikom s tem, da ga prezirajo ob vsaki priložnosti. Saj razpisujejo svoje „concorse“ kjerkoli morejo samo za umetnike onkraj jadranskega morja in hodijo v blaženo Italijo celo po razsodbe o umotvorih. Grenko pa je povedala istino „italianissimom“ službena „Adria“ baš za praznike, spominjujoča Rendićevih umotvorov na tržaških pokopališčih. „L'Adria“ prišla je do spoznanja, da ni smeti pa čiti imena slovanskega umetnika in zatorej obeča, da bode zaslužnega kiparja odslej imenovala: Ivan Rendić, a ne več popačeno: Giovanni Rendich. „Garba la xe“, grenka je sicer ta izpoved za italianissime in ravno zato jo beležimo zadovoljstvom, kajti „Adria“ je pokazala se svojo izjavo in pripoznanjem za služene slave Rendiću, da Italijani vendar niso vzeli v zakup vse kulture. Naj bi se vendar iz te izpovedi kaj priučili oni nestrpnosti, ki nam hočejo odvzeti celo to, kar je naše! Zadovoljni smo, ako se laški živelj ne vtika drznov naše odnošaje v naše javno in zasebno življenje. Pustite Slovanom kar je slovansko, bodite pravični!

Kedaj se bode obhajal letos v Trstu spomin na mrtve? K temu vprašanju moramo se vrniti, ker letos pade dan 3. novembra na nedeljo in ker naša zadnja vest o tem predmetu nekaterikom ni bila dovoljno jasna. Obrnili smo se zatorej, proseči pojasnila, do kompetentne cerkvene oblasti, namreč do preč. župniškega urada pri sv. Antonu novem. Evo to, kar nam je izjavil cerkveni urad: Dan 2. novembra je za Trst praznik, ker Cerkev obhaja tega dne god sv. Justa, zaščitnika tržaškega. Spomin na mrtve (vernih duš dan) obhaja cerkev v Trstu vsako leto dne 3. novembra, to je dan po godu sv. Justa. Ker pa letos pade dan 3. novembra slučajno na nedeljo, preloži cerkev obhajanje spomina na umrle vernike na ponedeljek dne 4. novembra. Molitve za mrtve prično že v nedeljo popoldne. Kdor pa hoče obiskati grobovje dne 2. novembra, ne ozi-raje se na praznik sv. Justa, svobodno mu je.

Nadejamo se, da je sedaj to vprašanje razjasnjeno dovoljno.

Kakšno bode vreme novembra meseca? Slavni „vremenski prorok“ Mathieu de la Drôme trdi, da bode meseca novembra takole vreme: Mrzlo

dne 1. in 2. Občuten mrz o polni luni (od 2. do 9.). Sneg na Francoskem. Sicer prijetno, vendar pa hladno na Jugu. Lepo vreme v srednji in južni Italiji ter ob sredozemskem morju. Smrzuje po severnih deželah Evrope in na Angleškem. — Zlo vreme za brodarstvo o zadnjem kraju (od 9. do 16.) Sneg, dež in veter. Po vsej Evropi zlo vreme. Slab, zelo nestalen veter po osrednjem delu sredozemskega morja in ob vstočnem delu Adrije. Bati se je nesreč po vseh morjih. — Mrz o mlaju (od 16. do 24.) Smrzuje po srednji Evropi, sneg po deželah okolo Severnega morja. Prijetno vreme v Siciliji, na Španjolskem in v severni Afriki. — Nestalno vreme o prvem kraju (od 24. novembra do 2. dec.). Dež in sneg. Razmerno lepo vreme na Jugu. Veter na sredozemskem morju dne 26. in 29. — S kratka: mrz tekem vsega meseca, toda toplota menja večkrat do 9., nevarno za brodarstvo o zadnjem kraju. Ugodno vreme za lov.

Tako „vremenski prorok“. Ker pa se je slavni „vremenski prorok“ Mathieu de la Drôme že večkrat „urezal“, ne silimo nikogar, da bi smatral to „prorokovanje“ za — evangelij.

„Slovansko pevsko društvo“ priredi torej nocoj v telovadnici „Tržaškega Sokola“ svoj koncert po že objavljenem, mnogovrstnem vsporedu. Slovenskemu občinstvu priporočamo, da se tega koncerta udeleži v kolikor možno velikem številu, kajti „Slovansko pevsko društvo“ je vredno vse podpore. To društvo je jedno izmed onih narodnih društev, katero moramo smatrati, v sredini mesta tržaškega, v središču poitalijančevanjaslovenskega življa, ne-le gojiteljem narodne pesmi, ampak tudi gojiteljem narodnega mišljenja. In širjenjem narodnega ponosa možno je dandanes v Trstu doseči mnogo, mnogo, a baš zato moramo izdatno podpirati društvo, katero vkljub besnim navalom naših narodnih nasprotnikov in vzlic peneči jezi istih nastopa kot — „pevsko društvo slovansko“.

Ker pa je med tržaškimi Slovani mnogo takih, ki bi morda obiskali nocojšnji koncert „Slovanskega pevskega društva“, toda bojijo se priti v navskrižje s cerkvenimi zapovedmi, za to objavljamo v današnji številki na drugem mestu vest „Kedaj se bode obhajal letos v Trstu spomin na mrtve“. Iz dotične vesti morejo se celo najvestniši verniki osvedočiti, da nihče ne pregreši proti cerkvi, ako se nocoj udeleži koncerta „Slovanskega pevskega društva“.

Obče delavsko izobraževalno, pravovarstveno in podporno društvo v Trstu vabi svoje članove na izredni občni zbor, ki bode danes dne 2. nov. t. l. ob 2 uri pop. v gostilni „Economo“, ulica Economo št. 4. — Tržaškimi in okoličanskimi Slovincem priporočamo, naj se današnjega shoda mnogoštevilno udeležijo, da pokažejo vnetost do potrebne društva.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 20 do 26. t. m. rodilo se je v tržaški občini 79 otrok (44 moških in 35 ženskih); v isti dobi umrlo je 76 oseb (37 moških in 39 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 24-58 mrlicev na vsakih 1000 duš. Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 15 slučajev jetike, 6 sl. vnetja spolnih organov, 4 sl. davičve 3 sl. kapi itd.

Sodnijsko. 32letni prodajalec oglja na Rak Ivan Ribarič iz Vodice, je dne 15. maja t. l. v vasi Puhoski pri Podgradu v prisotnosti raznih oseb zaničljivo govoril o Nj. Velikaustvu. Ker je bila stvar objavljena oblasti, prišel je Ribarič pred sodišče. Včeraj obsodilo ga je tržaško sodišče na osem mesecev težke ječe. — Včeraj se je vršila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti bratoma Josipu in Gašparju Vovku, oba kmeta iz Podgrajskega okraja. Obtožba se je oslanjala na dejstvo, da je bil oženjeni kmet Anton Cesar ljubosumen na Josipa Vovka, kajti imel ga je na sumu, da isti Josip Vovk občeje s Cesarjevo ženo. Ko je dne 6. junija t. l. Anton Cesar vprašal Vovka, kako je s to stvarjo, pretepla sta brata Vovka ubozega Cesarja in ga pri tem težko poškodovala. Gašpar Vovk je dobil zaradi težkega telesnega poškodovanja deset mesecev težke ječe, njegov brat Josip Vovk pa zaradi prestopa proti varnosti življenja 10 dni zapor.

Koledar. Danes (2.): Just, mučenik, (vernih duš dan). — Jutri (3.): XXII. pobink. nedelja. — Hubert, škof. — V ponedeljek (4.): (Vernih duš dan). Karol Boromej, škof: Modesta, devica. — Polna luna. — Solnce izide ob 6. uri 44 min., zatoní ob 4. uri 45 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 9.5 stop., ob 2. pop. 15 stop. C.

Lastnik politično društvo „Edinosti“. — Izdavatelj in odgovorni urednik: **Julij Mikota**. — Tiskarna Dolenc v Trstu